

7. Порівняльне правознавство: підручник / За ред. В. Д. Ткаченка. – Х.: Право, 2003. – 274 с.
8. Брянцев В. Д., Чернухин В. Г. Судебный контроль (теория и практика). – Харьков: Ксилон, 2001. – 204 с.
9. Модельный уголовно-процессуальный кодекс для государств – участников СНГ. – М.: Юрист, 1996. – 327 с.
10. Уголовно-процессуальный кодекс Российской Федерации. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. – 592 с.
11. Верещагина А. В. Новеллы Уголовно-процессуального кодекса РФ: концептуальный аспект // Журнал российского права. – 2003. – № 10 (82). – С. 24-30.
12. Уголовный кодекс Республики Беларусь / принят Палатой представителей 24 июня 1999 года. Одобрен Советом Республики 30 июня 1999 года. – СПб.: Издательство «Юридический центр Пресс», 2001. – 602 с.
13. Уголовно-процессуальный закон. Законодательство Латвийской Республики. – Рига: bib «Biznasa informācijas birojs», 2006. – 188 с.

Тітков К. С., ОНЮА

КЛАСИФІКАЦІЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ПРОКУРОРА ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ І УКРАЇНИ

Работа посвящена исследованию сущности прокурорского надзора за соблюдением законов органами, осуществляющими оперативно-розыскную деятельность, дознание и досудебное следствие.

The thesis deals with the prosecutor supervision on observance of laws by the structures, conducting operative search, inquiry and pretrial investigation.

Актуальність питання полягає в тому, що маючи загальні витоки свого походження і ґрунтуючись на загальновизнаних нормах і принципах міжнародного права, дані повноваження визначають прокурора як одного із найбільш важливих посадових осіб кримінального судочинства, але основний зміст повноважень прокурора по законодавству Російської Федерації і України наведено в кримінально-процесуальному законодавстві цих країн по різному.

Метою та завданням дослідження є висвітлення питання про те, як співвідноситься між собою діяльність прокурора РФ та

України в досудовому провадженні, що визначить відповідні передумови для подальших досліджень питань відносно повноважень зазначеної процесуальної фігури в досудовому провадженні і в ході судового провадження.

Раніше, в період дії КПК РСФСР, існували три основні позиції відносно повноважень прокурора в кримінальному процесі. Перша група авторів притримується точки зору, згідно якої прокурор є виключно органом нагляду [1, с. 64-65], друга група вбачала, що прокурор виступає в кримінальному процесі в якості обвинувача [5, с. 220-223], а третя – що прокурор є органом нагляду за попереднім розслідуванням, але в суді він виступає в якості державного обвинувача [8, с. 53-55].

Вивчивши всі вищенаведені точки зору і висновки що їх обґрунтовують, можна зробити загальний висновок про неоднозначність проблеми що розглядається. Ознайомлення з конкретними повноваженнями прокурора по КПК РФ і України дозволяє зробити висновок, що вони можуть бути класифіковані різним чином. Звичайно, повноваження прокурора можна класифікувати на ті, які він здійснює в досудовому провадженні по кримінальній справі (ч. 2 ст. 37 КПК РФ) і ті, які реалізуються ним в ході судового розгляду (ч. ч. 3, 4 ст. 37 КПК РФ). Однак зауважимо, що законодавець вчинив досить чітко, визначивши в ч. 2 ст. 37 КПК РФ, що *«прокурор підтримує...»*, а в ч. ч. 3, 4 ст. 37 – що *«прокурор підтримує...»*, *«прокурор вправі...»*. Дійсно, в ході судового розгляду прокурор, на відмінно від суду, державно-власними повноваженнями не наділений, а його роль зводиться до ролі представника сторони в процесі.

Досить оригінальну класифікацію повноважень прокурора запропонував В. О. Трофімов. Передусім, ним було обґрунтовано висновок, що ряд повноважень, вказаних в ч. 2 ст. 37 КПК РФ, відносяться до власне наглядових, інші повноваження входять в зміст функції кримінального переслідування, а деякі повноваження віднести до тієї чи іншої групи досить складно, оскільки вони одночасно містять і елементи нагляду, і елементи обвинувачення [6, с. 40]. Даний розподіл повноважень заслуговує на увагу і може бути використаний в нашому дослідженні, адже, на даний момент взагалі складно в межах чинного КПК РФ визначити класифікацію повноважень прокурора, оскільки постійний процес змін діючого КПК РФ, вмістив в собі вже велику кількість поправок.

В КПК України класифікація повноважень прокурора здійснена на законодавчому рівні. Із змісту ст. ст. 100, 227 КПК України слідує, що прокурор володіє двома групами прав і обов'язків, при чому зовні вони виглядають як три групи, оскільки в досудовому провадженні одна група визначена в якості похідної від іншої. В ст. 100 КПК України йде мова про керівництво дізнанням і досудовим слідством, а саме, що прокурор здійснює нагляд за законністю порушення кримінальної справи, тобто, попереднім розслідуванням, а також здійснює в ході кримінального переслідування інші повноваження.

Далі, в ст. 227 КПК України вказано, що *«Здійснюючи нагляд за виконанням законів органами дізнання і досудового слідства, прокурор у межах своєї компетенції ...», вважаємо, доцільно змінити дане трактування, і викласти його в наступному ракурсі:* «Прокурор, здійснюючи процесуальне керівництво попереднім розслідуванням, при нагляді за проведенням по кримінальній справі дізнанням і попереднім слідством користується наступними правами...» (далі – по тексту). Із цієї законодавчої конструкції буде вже можливість повноваження прокурора по КПК України розподілити наступним чином: а) загальна діяльність прокурора, а також й інших посадових осіб кримінального судочинства, що також дозволить іменувати її кримінальним переслідуванням, та всі інші повноваження прокурора, які він здійснює саме в рамках даного виду діяльності; б) процесуальне керівництво попереднім розслідуванням буде слугувати загальною формою, в якій прокурор реалізує свої повноваження відносно таких процесуальних фігур, як слідчий і дізнавач, оскільки згідно чинного КПК України змістом цієї діяльності є нагляд за дізнанням і попереднім слідством, що проводиться по кримінальній справі; в) і, насамкінець, що стосується діяльності прокурора в ході судового розгляду кримінальних справ, то в КПК України, як і в КПК РФ, стосовно прокурора застосовується термін «права», а не «повноваження». При цьому в ст. 264 КПК України вони розписані більш детально, однак в КПК РФ вони закріплені не в «основній» статті, що закріплює повноваження прокурора, а в інших, більш окремих/спеціальних статтях, присвячених діяльності прокурора на судових стадіях.

Що стосується конкретних повноважень, закріплених у відповідних статтях КПК РФ і України, то безсумнівний інтерес для нас становить їх порівняння. На нашу думку, ряд положень, що містяться в кримінально-процесуальному законодавстві однієї із

держав, можуть бути корисними для удосконалення законодавства іншої держави, і навпаки. Наведемо окремі із них. Так, в ст. 227 КПК України закріплено обов'язок прокурора розглядати заяви що надійшли і інші повідомлення про вчинені або підготовлювані злочини, при наявності достатніх приводів і підстав для порушення кримінальної справи і в цьому випадку, користуючись повноваженнями слідчого, вести попереднє слідство по даній справі, або доручити його ведення дізнавачу або слідчому. Разом з тим вважаємо, що прокурор, будучи представником сторони обвинувачення, володіє більш широкими власними повноваженнями, ніж повноваження слідчого, що закріплені в ст. 114 КПК України. В тому числі, він не повинен погоджувати з прокурором (в тому числі і з вищестоящим) свої клопотання про обрання ряду заходів процесуального примусу і провадженні слідчих дій, які допускаються на підставі рішення суду (ст. ст. 98-1, 99-1, 155, 156, 165-2 КПК України).

В цьому зв'язку стосовно положень ст. 227 КПК України слід додати, що законодавець не згадує про те, що прокурор наділяється повноваженнями слідчого (дізнавача) оскільки його повноваження по здійсненню кримінального переслідування включають в себе право здійснювати будь-які слідчі і інші процесуальні дії. Природно, що при цьому прокурор не може здійснювати нагляд за виконанням закону ним самим. *У зв'язку з цим пропонуємо доповнити ст. 227 КПК України п. 5-1 положенням про те, що: «5-1) у випадку прийняття кримінальної справи прокурором до свого провадження нагляд за процесуальною діяльністю даного прокурора здійснює вищестоящий прокурор».*

Разом з тим в КПК України міститься норма, яка регулює відносини між прокурором, здійснюючим безпосереднє керівництво попереднім розслідуванням, і вищестоящим прокурором, а саме, в ст. 227 КПК «... Оскарження одержаних вказівок вищестоящому прокуророві не зупиняє їх виконання, за винятком випадків, передбачених частиною 2 статті 114 цього Кодексу» та в ст. 234, 235, 236 КПК «Рішення прокурора може бути оскаржене вищестоящому прокуророві». За загальним правилом прокурор зобов'язаний виконувати вказівки вищестоящого прокурора, однак у випадках, вказаних у ст. 236 (при непогодженні із вказівками відносно найбільш важливих рішень) прокурор вправі спрямувати (направити) свої заперечення прокурору, який є вищестоящим «через одну сходинку». Даний алгоритм є при-

таманним і для випадків, коли прокурор здійснює попереднє слідство по даній (певній) кримінальній справі.

Таким чином, вище було обґрунтовано доцільність включення в ст. 227 КПК України положення про те, що прокурор при здійсненні попереднього слідства користується повноваженнями слідчого, а також розповсюдження положень даної статті на випадки провадження прокурором попереднього слідства.

Досить важливе повноваження прокурора в кримінальному процесі як України так і РФ є упущеним, а саме мова йде про те, що прокурор не дає своєї згоди дізнавачу, слідчому на порушення кримінальної справи. В КПК України аналогічні повноваження прокурора відсутні, і він в силу ст. 100, 113 даного Кодексу отримує копію постанови про порушення кримінальної справи, після чого вправі реалізувати свої наглядові повноваження. Щодо повноважень прокурора в РФ, то вже було зазначено, що його позбавили вагомих процесуальних повноважень по реалізації функції попереднього переслідування*. Таким чином, відносно справ, згідно яких проводиться попереднє слідство, прокурор позбавлений не лише всіх повноважень, але й можливостей виконання функції кримінального переслідування, а також і суттєвих наглядових повноважень.

На нашу думку, у цих двох зазначених випадках має місце воля законодавця, тому обидві процедури в принципі мають право на існування. Разом з тим зауважимо, що відсутність у прокурора за КПК РФ повноваження давати згоду на порушення кримінальної справи не позбавляє його права і не знімає з нього відповідальності за результати перевірки стану виконання вимог закону при прийомі, реєстрації і вирішенні заяв що надійшли та інших повідомлень про вчинений або підготовлюваний злочин (п. 1 ч. 2 ст. 37 КПК РФ).

Далі, в КПК України закріплене повноваження прокурора пред'являти в суді цивільний позов і підтримувати його (ст. 264 КПК). Безумовно, дане повноваження досить суттєво захищає права держави, а також окремих осіб, що постраждали від злочину. Своєчасні і кваліфіковані дії прокурора дозволяють найбільш повно і швидко висунути і задовольнити позовні вимоги представників сторони обвинувачення [2; 3]. Разом з тим, вивчення змісту наведеного вище положення, а також практики його застосування дозволяє висунути пропозицію про вдосконалення зазначеної норми. Передусім, не зовсім ясно, що в даній нормі мова йде саме

про кримінальне судочинство, так як основна позовна процедура закріплена в цивільному процесуальному законодавстві. Висновок про віднесення даного обов'язку прокурора саме до його діяльності в межах кримінального судочинства дозволяє зробити висновок про те, що можна зробити це лише в межах логічного тлумачення цієї норми у взаємозв'язку з іншими положеннями КПК України. По-друге, у прокурора наявна можливість (яка одночасно є і обов'язком) висунути позовні вимоги не лише в суді, але і раніше, під час досудового провадження по кримінальній справі.

Таким чином, повноваження прокурора на заявлені позовних вимог необхідно конкретизувати і **доповнити ст. 227 КПК України п. 13**, визначивши її зміст у наступному вигляді: «13) у випадках і порядку, передбачених чинним Кодексом, прокурор пред'являє цивільний позов при провадженні по кримінальній справі і підтримує його в суді».

Даний обов'язок прокурора потрібно встановити і в ст. 264 КПК України, але в іншому ракурсі, як це на сьогодні подано, а саме, положення «Прокурор пред'являє або підтримує пред'явлений цивільний позов, якщо цього вимагає охорона прав фізичних чи юридичних осіб або державних інтересів» замінити положенням наступного змісту: «В ході кримінального судочинства прокурор пред'являє цивільний позов до обвинуваченого або особи, відповідальної за його дії, і підтримує цей позов в наступних випадках: для захисту інтересів держави – при наявності звернення державних установ, підприємств або організацій; якщо фізична особа, яка має право на пред'явлення цивільного позову, недієздатна або обмежено дієздатна».

Також критично потрібно віднестися до норми, закріпленої в ст. 227 КПК України, де вказано, що «Прокурор здійснює також інші повноваження, надані йому цим Кодексом». Вбачаємо, що в даному випадку відкритий перелік повноважень прокурора, який виступає в якості представника сторони обвинувачення, заперечує основний тезис обвинувальної влади, згідно якого коло повноважень представників обвинувачення повинен бути вичерпним чином закріпленим в законі. Що стосується КПК РФ, то в п. 16 ч. 2 ст. 37 КПК РФ закріплене схоже правило: «прокурор уповноважений ... здійснювати інші повноваження, передбачені чинним Кодексом».

В другому випадку «інші повноваження прокурора» закріплені певним чином більш коректно в КПК РФ, хоча і це повністю проблеми не знімає. На нашу думку, підтверджені результатами інтерв'ювання, більшість практичних працівників під такими

повноваженнями розуміють, що прокурор володіє можливістю впливати на хід і результати провадження по кримінальній справі будь-якими способами, окрім прямо заборонених законом. Це також не відповідає загальному обмеженню, яке повинно бути встановлено для обвинувальної влади діючим законодавством.

На нашу думку, основний акцент при формулюванні обов'язків прокурора законодавець повинен зробити на морально-етичних аспектах діяльності даної посадової особи, яка володіє досить широкими повноваженнями. По крайній мірі, стосовно до фігури адвоката в законодавстві Російської Федерації присутня досить важлива вказівка, згідно якої «адвокат зобов'язаний... чесно, розумно і добросовісно відстоювати права і законні інтереси довірителя всіма не забороненими законодавством Російської Федерації засобами» (підп. 1 п. 1 ст. 7 Федерального Закону від 31 травня 2002 р. № 63-ФЗ «Про адвокатську діяльність і адвокатуру в Російській Федерації» [4]). Результати інтерв'ювання також показали, що в законі також є доцільним закріпити обов'язки прокурора користуватися своїми повноваженнями належним чином**.

У зв'язку з вище викладеним пропонуємо внести в діюче законодавство Російської Федерації і України наступні зміни: в п. 16 ч. 2 ст. 37 КПК РФ, що встановлює, що *«Прокурор вправі здійснювати інші повноваження, передбачені чинним Кодексом»*, змінити наступним змістом: *«16) Прокурор зобов'язаний користуватися своїми повноваженнями чесно, розумно, добросовісно, не порушуючи вимог закону, а також прав, свобод, і законних інтересів осіб, залучених в провадження по кримінальній справі»*.

В КПК України відповідну норму, що міститься в ст. 227, викласти в наступній редакції: *«...У випадку і порядку, передбачених чинним Кодексом, прокурор повинен здійснювати свої повноваження чесно, розумно і добросовісно, не порушуючи вимог закону, а також прав, свобод і законних інтересів осіб, залучених у провадження по кримінальній справі»*.

Досить важлива різниця у повноваженнях прокурора по КПК РФ і України виявляється при порівнянні норм, закріплених відповідно в п. 6 ч. 2 ст. 37 і в ст. 227. В першому випадку вказано, що прокурор має право на відміну незаконного або необґрунтованого рішення нижчестоящего прокурора, дізнавача, тоді як у другому (стосовно до кримінального судочинства України) – що прокурор

вправі особисто приймати відповідні рішення по кримінальній справі, що знаходиться в провадженні слідчого, дізнавача або нижчестоящего прокурора. Таким чином, повноваження прокурора по КПК України значно ширші, ніж повноваження прокурора по КПК РФ.

На нашу думку, український законодавець вчинив більш по-слідовно, оскільки в будь-якому випадку існує процедура дачі прокурором письмових вказівок, обов'язкових для виконання. Із цього можна зробити наступний висновок, що прокурор, будучи представником сторони обвинувачення, повинен і сам мати можливість виносити рішення по кримінальній справі, по якій він в наслідку буде затверджувати обвинувальний висновок. Доцільність даної процедури підтверджується і в КПК РФ, оскільки в п. 5 ч. 2 ст. 38 даного акту міститься можливість слідчого оскаржити зі згоди керівника слідчого органу в порядку встановленому ч. 4 ст. 221 даного Кодексу, рішення прокурору про відміну рішення про порушення кримінальної справи, про повернення кримінальної справи слідчому для провадження додаткового розслідування, зміни об'єму обвинувачення або кваліфікації дій обвинувачених або переформулювання обвинувального висновку і усунення виявлених недоліків*** та у випадку незгоди з вимогами прокурора від усунення порушень федерального законодавства, допущених в ході попереднього слідства, слідчий зобов'язаний надати свої письмові заперечення керівнику слідчого органу, який інформує про це прокурора (ч. 3 ст. 38 КПК РФ).

Разом з тим слід зробити і два зауваження. По-перше, приймаючи до уваги те чи інше рішення по кримінальній справі і оформляючи його у вигляді процесуального документа, прокурор повинен нести і юридичну відповідальність за дане рішення. При цьому він не вправі посилається на свою необізнаність відносно висхідних доказів, що містяться в кримінальній справі, на те, що слідчий невірно «доповів» йому про кримінальну справу і т. п. Прийняттю рішення по кримінальній справі повинна передувати скрупульозна і свідомо діяльність прокурора по оцінці фактичної (доказової) і юридичної складової даного процесуального акту. І, по-друге, в будь-якому випадку при непогодженні з постановою прокурора по кримінальній справі, що знаходиться у провадженні слідчого, останньому повинна бути надана можливість оскаржити дану постанову вищестоящому прокурору. Зауважимо, що в ст. ст. 227 (ч. 2 ст. 114), 234-236 КПК України така можливість слід-

чого закріплена. В результаті інтерв'ювання також було встановлено, що доцільність норми, яка б дозволяла прокурору виносити постанови по кримінальній справі, що знаходиться в провадженні слідчого, підтверджують 95,6 % із числа опитаних прокурорів органів прокуратури Російської Федерації і 100 % із числа опитаних прокурорів органів прокуратури України.

В зв'язку з вище викладеним пропонуємо внести наступні зміни в КПК РФ.

Ч. 2 ст. 37 КПК РФ доповнити п. 6.1 наступного змісту:
«2. В ході досудового провадження по кримінальній справі прокурор уповноважений: ...6.1) виносити постанови по кримінальній справі, яка знаходиться в провадженні слідчого, дізнавача, нижчестоящого прокурора, в порядку, встановленому чинним Кодексом».

Наступне положення закону, що викликає науковий і практичний інтерес, стосується повноважень прокурора в Російській Федерації (п. 5 ч. 2 ст. 37 КПК РФ). В даній нормі закріплено, що прокурор дає згоду дізнавачу на порушення перед судом клопотання про обрання, відміну або зміну запобіжних заходів або про провадження іншого процесуального заходу, який допускається на підставі судового рішення. Безумовно, дане положення повинно посилити якість процесуальних дій і рішень, так як при направленні до суду незаконного або необґрунтованого клопотання, особливо в умовах дефіциту часу, суддя може прийняти рішення про проведення слідчої дії або обрання заходу процесуального примусу, яке не відповідає діючому законодавству. Разом з тим, аналіз змісту даної норми дозволяє зробити висновок про те, що в певній своїй частині вона суперечить закону. Так, звернемо увагу на той факт, що в наведеному вище пункті мова йде про те, що прокурор дає згоду дізнавачу про порушення перед судом клопотання не лише про обрання або зміну запобіжних заходів, але і про їх відміну. Що стосується першого із рішень (обрання запобіжного заходу), то, дійсно, при вирішенні питання про обрання запобіжних заходів у вигляді домашнього арешту (ст. 107 КПК РФ) або триманням під вартою (ст. 108 КПК РФ) необхідно дотримуватися певної процедури: слідчий складає постанову про порушення перед судом клопотання, дане клопотання повинно бути погоджене з прокурором, після чого спрямовується в районний суд. Постанова про порушення клопотання розглядається одноосібно суддею районного суду по місцю провадження попереднього розслідування або за місцем затримання підозрюваного.

Нечіткість, на нашу думку, полягає в тому, що рішення про зміну або відміну запобіжного заходу приймається нібито судом. Дійсно, раніше, до внесення змін в КПК РФ від 4 липня 2003 р. [7], в ст. 110 Кодексу існувала ч. 4, згідно з якою міра запобіжного заходу, обрана на основі судового рішення, могла бути відмінена або змінена лише судом. Цим був і обумовлений зміст п. 5 ч. 2 ст. 37, який встановлював розглядуване повноваження прокурора. Однак, після визнання ч. 4 ст. 110 КПК РФ такою, що втратила силу, необхідність в отриманні згоди прокурора на зміну раніше обраного запобіжного заходу в сторону його пом'якшення зникла, як і необхідність у вчиненні аналогічних дій при зміні запобіжного заходу, обраного за судовим рішенням.

Що стосується схожих повноважень прокурора по законодавству України, то в ст. 156 КПК України закріплена можливість прокурора особисто або через суд змінювати строки, подовження терміну тримання під вартою, а також у випадках, передбачених статтями 178, Кодексу (при примусовому проведенні слідчих дій, коли для цього вимагається рішення суду, а також за необхідності застосування заходів процесуального примусу, коли для цього вимагається рішення (постанова) суду).

На відміну від КПК РФ, в даному нормативному акті, на наш погляд, більш чітко виписано, що судові рішення потрібно для вирішення питання не лише про обрання, але і на подовження запобіжних заходів за судовим рішенням. В КПК РФ питання про подовження терміну утримання під вартою частково висвітлено в ст. 109 КПК РФ, однак в переліку повноважень прокурора в досудовому провадженні дане положення не розкривається. Крім того, в п. 5 ч. 2 ст. 37 КПК РФ застосовується певним чином розмите формулювання «провадження іншої процесуальної дії», хоча мова повинна йти про обрання за судовим рішенням заходів процесуального примусу, таких як тимчасове відсторонення від посади (ст. 114 КПК РФ) і накладення арешту на майно (ст. 115 КПК РФ).

Все вищевикладене свідчить про необхідність викладу п. 5 ч. 2 ст. 37 КПК РФ в новій редакції: «2. В ході досудового провадження по кримінальній справі прокурор уповноважений: ...5) давати згоду дізнавачу на порушення перед судом клопотання про обрання, подовження запобіжного заходу, застосування інших заходів процесуального примусу або про проведення процесуальної дії, яка допускається на підставі судового рішення, а також про зміну раніше обраного запобіжного заходу на запобіжний захід у вигляді домашнього арешту або взяття під варту».

Висновок. Ряд повноважень прокурора в тому вигляді, в якому вони закріплені в КПК РФ і КПК України, володіють суттєвою специфікою, яка знаходить своє вираження в моменті їх реалізації. Вважаємо, що в цьому зв'язку є досить актуальним дослідження даних повноважень стосовно до процесу їх реалізації в досудовому і судовому провадженні по кримінальних справах що слугує підставою для подальшого розгляду цих питань, і, відповідне удосконалення кримінально-процесуального законодавства.

Примітки:

* Зазначимо про окремі з них: порушувати кримінальні справи (тепер лише виносить постанову про спрямування слідчому або дізнавачу матеріалів для вирішення питання про кримінальне переслідування (ч. 2 ст. 37, ст. 145, 146)); приймати участь в провадженні попереднього розслідування і в необхідних випадках надавати письмові вказівки про спрямування розслідування, провадженні слідчих та інших процесуальних дій або особисто проводити окремі слідчі і інші процесуальні дії (ч. 2 ст. 37); давати згоду на порушення кримінальної справи (ч. 2 ст. 37); давати згоду слідчому для пред'явлення клопотань перед судом (ч. 2 ст. 37); відмінити незаконні постанови слідчого (ч. 2 ст. 37), за виключенням постанови про порушення кримінальної справи; приймати, розглядати повідомлення про злочин (ст. 144); об'єднувати кримінальні справи в одне провадження (ст. 153); виділяти кримінальні справи (ст. 154); виділяти матеріали при попередньому розслідуванні (ст. 155); погоджувати початок попереднього розслідування, не залежно від того, чи це слідство, або дізнання (ст. 156); відновлювати втрачені справи (ст. 158.1); приймати рішення відносно провадження попереднього розслідування групою (ст. 163); відновлювати призупинене попереднє слідство; відмінити постанову слідчого про призупинення кримінальної справи і кримінального переслідування (ч. 1 ст. 214); складати обвинувальний висновок (ст. 221); припиняти кримінальну справу або кримінальне переслідування відносно окремих обвинувачених повністю або частково (ст. 221) і т. п.

** За дану пропозицію висловилися 80 % прокурорів органів прокуратури РФ і 74 % прокурорів органів прокуратури України із числа опитаних.

*** П. 5 в редакції Федерального закона от 02.12.2008 № 226-ФЗ.

Література:

1. Басков В. И. Прокурорский надзор. – М., 1996.
2. Даев В. Г. Современные проблемы гражданского иска в уголовном процессе. – Л., 1992.
3. Нажипский С. В. Компенсация морального вреда в уголовном судопроизводстве России. – М.: Герда, – 2001.
4. Собрание законодательства РФ. – 2002. – № 23. – Ст. 2102.
5. Строгович М. С. Курс советского уголовного процесса. – В 2-х т. – М., 1968. – Т. 1. – С. 220-223.
6. Трофимов В. О. Полномочия прокурора и их реализация в состязательном уголовном судопроизводстве: Дисс. ... канд. юрид. наук. – М., 2005. – 240с.
7. Федеральный закон от 4 июля 2003 г. № 92-ФЗ «О внесении изменений и дополнений в Уголовно-процессуальный кодекс Российской Федерации» // Собрание законодательства РФ. 2003. № 127 (ч. 1). Ст. 2706.
8. Шифман М. Л. Прокурор в уголовном процессе. – М., 1948. – 253 с.

Мудрак И. В., ОНЮА

СУДЕБНОЕ КРАСНОРЕЧИЕ КАК КЛЮЧЕВОЙ ЭЛЕМЕНТ ПРАВОВОЙ КОММУНИКАЦИИ ЗАЩИТНИКА В УГОЛОВНОМ ПРОЦЕССЕ

В статье рассмотрены перспективы создания концепции комплексного познания сущности и значения правовой коммуникации в уголовном процессе. Проанализированы элементы судебного красноречия в уголовном процессе.

In the article the prospects of creation of conception of complex cognition of essence and importance of legal communication in criminal procedure are considered. The elements of judicial eloquence in criminal procedure are analyzed.

Вот уже не один десяток лет организационные преобразования отечественного уголовного судопроизводства не могут привести к позитивным изменениям в нашем обществе. Потому становится более чем очевидным тот факт, что попытки принять новый Уголовно-процессуальный кодекс Украины без наработки новой концепции уголовного судопроизводства, без реформирования судебной системы являются только бесперспективными усердиями